

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettely>Rikosasiat>Oikeusapu>**Rikosrekisteritiedot**

Rikosrekisteritiedot

Eurooppalainen rikosrekisteritietojärjestelmä (ECRIS) otettiin käyttöön huhtikuussa 2012, jotta voitaisiin helpottaa rikosrekisteritietojen vaihtoa EU:ssa. Käytännössä kaikkien jäsenvaltioiden rikosrekisteritietokannat on yhdistetty toisiinsa sähköisesti. Yhteisten sääntöjen avulla varmistetaan, että rikostuomioita koskevia tietoja voidaan vaihtaa yhdenmukaisessa muodossa nopeasti tiukkojen oikeudellisten määräaikaisten puitteissa.

Taustaa

Fourniret-tapaus vuodelta 2004 ja sitä seuranneet monet tutkimukset ovat osoittaneet, että kansalliset tuomioistuimet ottavat tuomioissaan huomioon usein ainoastaan oman maansa rikosrekisteriin kirjatut tuomiot, koska niillä ei ole tietoa muissa jäsenvaltioissa annetuista tuomioista. Tietojen puuttumisen vuoksi tuomioissa ei ole voitu ottaa huomioon henkilön aiempaa rikohistoriaa eikä toteuttaa toimenpiteitä, joilla estettäisiin samankaltaisten rikosten uusiminen. Rikosrekisteritietojen vaihtaminen on ollut pakollista uusissa rikosprosesseissa vuodesta 2008 alkaen asiaa koskevan [neuvoston puitepäätöksen 2008/675/YOS](#) mukaisesti.

ECRIS

ECRIS-järjestelmä luotiin, koska oli tarve parantaa rikosrekistereitä koskevaa EU:n laajuisia tietojenvaihtoa. Yhtenäisen muodon ansiosta kansallisissa rikosrekistereissä olevia tietoja voidaan vaihtaa suojatussa tietoverkossa nopeasti ja helposti. Järjestelmän avulla tuomarit, syyttäjät ja toimivaltaiset hallintoviranomaiset voivat helposti saada (tietojenvaihtoa varten kussakin jäsenvaltiossa nimetyin keskusviranomaisen kautta) kattavat tiedot kaikkien unionin kansalaisten rikostuomioista riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa tuomiot on annettu.

Tietoja voidaan vaihtaa eri tarkoituksia varten puitepäätöksen ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti:

Rikosrekisteritietojen vaihtaminen on pakollista uusissa rikosprosesseissa, ks.

[neuvoston puitepäätös 2008/675/YOS Euroopan unionin jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden huomioon ottamisesta uudessa rikosprosessissa.](#)

Tietoja on vaihdettava, jos niitä pyydetään palkattaessa henkilöitä tehtäviin, joissa ollaan suoraan ja säännöllisesti tekemisissä lasten kanssa, ks.

[lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta 13 päivänä joulukuuta 2011 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU](#)

(10 artikla).

ECRIS-järjestelmän kautta voidaan vaihtaa tietoja myös muita tarkoituksia varten (esim. työhönotto, kansalaisuuden myöntäminen, turvapaikkamenettely, aseenkantolupa, adoptio) kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Yleiset periaatteet

ECRIS perustuu **hajautettuun it-arkkitehtuuriin**. Kukin jäsenvaltio tallentaa rikosrekisteritiedot omaan kansalliseen tietokantaansa, ja jäsenvaltioiden keskusviranomaiset toimittavat tietoja toisilleen pyynnöstä sähköisesti.

Tiedot kaikista samaa henkilöä koskevista **tuomioista** säilytetään keskitetysti **sen jäsenvaltion rekisterissä, jonka kansalainen** hän on. Kyseisen jäsenvaltion on tallennettava kaikki saamansa tiedot ja pidettävä ne ajan tasalla sekä pyydettyä toimitettava tiedot muille jäsenvaltioille. Näin jokaisen jäsenvaltion pitäisi voida toimittaa täydelliset ja ajantasaiset tiedot omien kansalaistensa rikostuomioista riippumatta siitä, missä maassa ne on annettu.

Kun jonkin muun kuin tuomiovaltion kansalainen tuomitaan rikoksesta, **tuomiovaltion on mahdollisimman pian toimitettava tiedot** sille jäsenvaltiolle, jonka kansalainen tuomittu on, ja tarvittaessa päivitettävä näitä tietoja.

Tiedot tuomioista toimitetaan **sähköisesti vakiolomakkeella**. Lomakkeen täyttämiseksi käytetään apuna viitetaulukkoja erityyppisistä rikoksista ja seuraamuksista. Taulukkojen käyttö helpottaa konekäntämistä ja tietojen tulkitsemistä. Tuomioita koskeviin tietoihin merkitään rikosta ja siitä määrättävää seuraamusta koskevat koodit, jotka käännetään automaattisesti vastaanottajan kielelle. Näin vastaanottaja voi ryhtyä tarvittaviin toimiin välittömästi tiedot saatuaan.

Oikeudelliset välineet

Tietojenvaihtoa ja järjestelmän toimintaa koskevista yleisistä periaatteista säädetään jäsenvaltioiden välisestä rikosrekisteritietojen vaihdosta tehdystä [puitepäätöksessä](#) sekä [ECRIS-järjestelmää koskevassa neuvoston päätöksessä](#).

Täytäntöönpano

Jotta jäsenvaltioiden rikosrekisterijärjestelmät voitiin liittää yhteen huhtikuuhun 2012 mennessä (lakisääteinen täytäntöönpanon määräaika), tarvittavan teknisen infrastruktuurin kehittämiseksi toteutettiin erilaisia teknisiä ja rahoitukseen liittyviä toimenpiteitä. Komissio asetti jäsenvaltioiden käyttöön ns. viitetoteutusta koskevan erityisohjelmiston, joka helpottaa rikosrekisterien ja muiden rekisterien kytkemistä toisiinsa. Jäsenvaltioilla oli myös mahdollisuus saada avustusta kansallisten rikosrekisterijärjestelmiensä uudistamiseen [EU:n rikosoikeusohjelmasta](#).

Vuonna 2017 kaikki jäsenvaltiot ovat mukana ECRIS-järjestelmässä. Kaikilla jäsenvaltioilla ei kuitenkaan ole suoria keskinäisiä yhteyksiä kaikkiin muihin jäsenvaltioihin. Lisätietoja ECRIS-järjestelmän käytöstä on [ensimmäisessä komission tilastoraportissa](#), joka julkaistiin 29. kesäkuuta 2017.

Rikosrekisteriotteen hakeminen muuta kuin rikosoikeudenkäyntiä varten

Puitepäätöksen 2009/315/YOS ja päätöksen 2009/316/YOS sekä kansallisten säännösten nojalla rikosrekisteritietoja voidaan vaihtaa myös muita tarkoituksia kuin rikosprosessia varten. Lisätietoja rikosrekisteritietojen toimittamisesta tällaisia muita tarkoituksia varten on kunkin jäsenvaltion omalla sivulla, jonne pääsee [klikkaamalla tällä sivulla olevaa kyseisen jäsenvaltion lippua](#).

Komission ehdotus parantaa kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden rikosrekisteritietojen vaihtoa

ECRIS-järjestelmä toimii tehokkaasti unionin kansalaisten osalta, koska periaatteena on, että kaikki tietyn henkilön rikostuomioita koskevat tiedot tallennetaan hänen kansalaisuusvaltioonsa. Järjestelmä ei kuitenkaan tue samalla tavoin kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden rikosrekisteritietojen vaihtoa, koska heidän tietojensa ei ole koottu mihinkään tiettyyn valtioon. Jotta voitaisiin selvittää, onko tietty kolmannen maan kansalainen tai kansalaisuudeton henkilö tuomittu rikoksesta jossakin jäsenvaltiossa, on nykyään lähetettävä kysely kaikille jäsenvaltioille.

Tilanteen korjaamiseksi komissio hyväksyi 19. tammikuuta 2016

[ehdotuksen direktiiviksi ECRIS-järjestelmää koskevan puitepäätöksen 2009/315/YOS muuttamisesta](#) ja 29. kesäkuuta 2017 sitä täydentävän

[ehdotuksen asetukseksi](#) keskitetyn ECRIS-TCN-järjestelmän perustamisesta sellaisten jäsenvaltioiden tehokasta määrittämistä varten, joissa on annettu tiettyä kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudeton henkilöä koskeva rikostuomio.

Ehdotetun asetuksen mukaan keskitetty ECRIS-TCN-järjestelmä perustetaan EU:n laajuisia tietojärjestelmistä vastaavan viraston (eu-LISA) yhteyteen.

Järjestelmään tallennetaan kaikkien EU:n jäsenvaltioissa rikoksesta tuomittujen kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden henkilötiedot (aakkosnumeeriset tiedot ja sormenjälkitiedot). Hakutoiminnon avulla jäsenvaltiot voivat tehdä hakuja indeksiin verkossa. Osuma kertoo, missä

jäsenvaltio(i)ssa kyseinen henkilö on tuomittu. Tämän jälkeen kyseistä jäsenvaltiota tai kyseisiä jäsenvaltioita voidaan pyytää toimittamaan täydelliset rikosrekisteritiedot jo käytössä olevan ECRIS-järjestelmän kautta.

Ehdotetussa direktiivissä säädetään jäsenvaltioiden ECRIS-TCN-järjestelmään liittyvistä kansallisista velvoitteista sekä tietojenvaihdosta niiden jäsenvaltioiden välillä, joilla on täydelliset tiedot rikostuomioista.

Direktiiviä ja asetusta koskevat ehdotukset ovat parhaillaan EU:n lainsäätäjän eli neuvoston ja parlamentin käsittelyssä, jossa niitä hiotaan lopullista hyväksymistä varten.

Päivitetty viimeksi: 22/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.